

**KIADVÁNSZERKESZTÉSI ISMERETEK
ÁGAZATON BELÜLI SPECIALIZÁCIÓ SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA**

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A kiadványszerkesztési ismeretek ágazaton belüli specializáció szakmai érettségi vizsga részletes érettségi vizsgakövetelményei a XIX. Nyomdaipar ágazat következő szakképesítésének szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 213 06 Kiadványszerkesztő technikus.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédkészség

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	Legyen képes a szakmai fogalmak megfelelő módon történő alkalmazására.	Legyen képes a szakmai fogalmak megfelelő helyen és módon történő alkalmazására, a fogalmak jelentésváltozatainak megkülönböztetésére.
1.2. A szakmai fogalmakkal az ismeretanyag bemutatása, értelmezése	Ismerje a munkájával kapcsolatos szakmai kifejezéseket.	A megrendelővel folytatott kommunikáció tartalma pontos, logikusan felépített, következetes legyen. Legyen képes önálló termékbemutatóra a helyes szakmai kifejezésekkel.
1.3. Kommunikáció szakmai nyelven	Legyen képes a feltett kérdések megértésére és válaszadásra.	Legyen képes a feltett kérdések megértésére, pontos, lényegre törő válaszadásra.

2. Rendszerező képesség

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Elvonatkoztatás képessége	Legyen képes a tények és törvényszerűségek felismerésére.	Legyen képes a tények és törvényszerűségek közötti összefüggések felismerésére, alkalmazására.
2.2. Lényegkiemelés	Legyen képes lényeges szakmai információk értelmezésére.	Legyen képes lényeges és kevésbé lényeges szempontok megkülönböztetésére,

		információk szétválogatására szakmai szempontok alapján.

3. Logikus gondolkodás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Konvertáló képesség	Legyen képes a meglévő tudás átalakításával új ismeretek létrehozására.	
3.2. Logikai képesség	Legyen képes a meglévő információk közötti összefüggések felismerésére.	
3.3. Kombinatív képesség	Legyen képes információi alapján a lehetőségek számbavételére.	Legyen képes a meglévő információk alapján a lehetőségek számbavételére.
3.4. Induktív gondolkodás képessége	Legyen képes az egyedi esetekről az általánosra következtetés folyamatára, szabályok felismerésére.	Legyen képes az egyedi esetekről az általánosra következtetés folyamatára, szabályok felismerésére, modellek alkotására.
3.5. Deduktív gondolkodás képessége	Legyen képes az általánosból az egyes döntésekhez való eljutás lehetőségére.	Legyen képes az általánosból az egyes vagy különös ítéletekhez való eljutás lehetőségére.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Kiadványszerkesztés alapismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Kiadványszerkesztés programjai	Tudja az írástörténet fejlődését, a nyomdabetűk kialakulását. Tudja a nyomdabetűk csoportosítását, a betűcsaládok fogalmát és a betűváltozatokat. Tudja a kiadványszerkesztéshez szükséges számítástechnikai háttérrel, háttértárolókat, perifériákat. Ismerje a betűkezelő programokat. Ismerje a szövegszerkesztés programjait.	Tudja az információterjesztés fejlődését, jelentőségét. Tudja a betűszerkesztő programokat. Tudja az FTP- szervert működését. Ismerje a plug-in-ok fogalmát, lehetőségeit. Ismerje a digitális montírozó és kilövéskészítő programok lehetőségeit.

	Ismerje a prezentációkészítő programokat. Tudja a vektor- és pixelgrafikus programok közötti lényegi különbségeket, jellemző sajátosságait. Tudja a kiadványszerkesztő programok lehetőségeit.	
1.2. Kiadványszerkesztés dokumentumai	Tudja a papírfajtákat. Tudja a szabványos papír- és borítékméreteket. Tudja a nyomdai méret- és mértékrendszereket. Tudja az analóg és digitális szöveg- és képeredetiket. Legyen képes értelmezni a tipográfiai leírásokat, oldalterveket. Tudja a korrekktúrákat és a használt jeleket. Ismerje a forgatókönyvek, tördelési makettek szerepét. Ismerje a tördelt fájlokat, járulékos elemeket.	Ismerje az írott és elektronikus média jelentőségét. Ismerje a megrendelések tartalmi elemeit. Ismerje az Adobe Acrobat által nyújtott korrektúra lehetőségeit. Tudja a digitális proof jelentőségét és készítését. Tudja a kiadványszerkesztés során használt fájlformátumokat, a PS, PDF, EPS, JDF fájlok tartalmát, lehetőségeit.

2. Nyomdaterméktípusok

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Könyvek	Tudja meghatározni a könyv fogalmát. Legyen képes csoportosítani tartalom és funkció szerint a könyveket. Tudja az adott papírméreten a szedéstükör elhelyezését. Tudja a címnegyedív felépítését. Tudja a folyamatos főszöveg, oldalszámok, címek, címrendszerek, élőfej, marginális, jegyzetek elhelyezésének szabályait.	Tudja csoportosítani a nyomdaipari termékeket. Tudja felismerni az összefüggéseket a könyv tartalmi elemei és azok megformálása között. Ismerje a kötésfajtákat és tudja a megfelelő kötési mód kiválasztásának szempontjait. Ismerje a versek tördelésének a szabályait. Ismerje az illusztrációk fajtáit, elhelyezésének lehetőségeit.

	Tudja a tartalomjegyzék és egyéb járulékos elemek felépítését.	
2.2. Újságok, folyóiratok	Tudja meghatározni jellemzőik alapján az újságokat és a folyóiratokat. Legyen képes mérete, tartalma és funkciója szerint csoportosítani az újságokat, folyóiratokat. Ismerje a folyóiratok szerkezeti felépítését. Ismerje a címek, címrendszerek, felépítését. Ismerje a kopf (headline, fejléc) és lead szerepét. Ismerje a hasábfelépítés szabályait, ismerje a rovatrendszer felépítését.	Ismerje a címlapok tipográfiájának lehetőségeit, ismerje a szalagrendszert. Ismerje a tipográfiai irányzatokat.
2.3. Akcidenciák	Tudja az akcidencia fogalmát, ismerje típusait. Ismerje a tartalom és forma egységének jelentőségét névjegytől az óriás plakátig. Tudja az akcidenciákra vonatkozó betűkeverési szabályokat. Tudja a betűtípusok, betűfokozatok jelentőségét. Tudja a hirdetések, apróhirdetések tartalmi és formai követelményeit.	Tudja a zárásmódokat, ismerje a tengely-meghatározás módszerét. Ismerje a prospektusok, tájékoztató nyomtatványok tartalmi és formai követelményeit. Legyen képes tipográfiai terv készítésére.
2.4. Csomagolóanyagok		Ismerje a csomagolóanyagok szerepét napjaink nyomdaipari tevékenységében. Ismerje az élelmiszerek, gyógyszerek, gyermekruhák és Játékok csomagolóanyagaival szemben támasztott különleges igényeket.

3. Szövegfeldolgozás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A kiadványszerkesztés programjai	Ismerje a legismertebb szövegszerkesztő program (Word), kínálta lehetőségeket. Legyen képes jellemzőik alapján csoportosítani a kiadványszerkesztés során használt programokat. Tudja jellemezni a vektorgrafikus és a pixeles képfeldolgozó programokat. Ismerje a professzionális (nyomdaipari) kiadványszerkesztő programokat.	Tudja a fájlformátumokat és a lehetséges fájlkonverziókat. Tudja a nyomtatványok készítésének technikai lehetőségeit. Ismerje a szöveg számítógépes tárolásának módjait és a kódtáblákat.
3.2. Szedésszabályok, helyesírás-ellenőrzés	Tudja a szövegszedés szabályait. Tudja alkalmazni a szóközök, behúzás-kimenet, írásjelek szedésére alkalmazandó szabályokat. Ismerje a szövegközi kiemeléseket. Ismerje a szövegszerkesztők saját helyesírás-ellenőrző és elválasztó programjait és működésüket.	Tudja, hogy mi a jelentősége és formája az iniciálénak. Ismerje az iniciálé fajtáit, alkalmazásának szabályait. Ismerje a kiadványszerkesztő programok helyesírás-ellenőrző és elválasztó programjait és működésüket. Ismerje a kivétel szótár jelentőségét működését, feltöltésének lehetőségeit, valamint a lágy elválasztó jelet.
3.3. A korrektúra	Tudja a korrektúra jelentését, fontosságát a különböző nyomtatványtípusok készítése során. Ismerje a korrektúrafordulókat, azok szükségességét és hatását a termék elkészülésének határidejére. Ismerje a szabványos korrektúrajeleket.	Legyen képes meghatározni, hogy mit kell figyelnie a korrektornak a helyesíráson kívül. Ismerje a tipográfiai rend betartására vonatkozó szabályokat. Tudja, hogy milyen módon érhető el a hiba nélküli nyomtatvány. Tudja alkalmazni a szabványos korrektúrajeleket.

4. Kép-szöveg integráció

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. Tördelési szabályok	Tudja a szedéstükör és a hasábok szabályos kialakításának menetét. Tudja az oldalalkotó, tipográfiai és hatáskeltő elemek jellemzőit. Tudja a címek, címrendszerek kialakításának szabályait. Legyen képes karakter- és bekezdésstílusok alkalmazására. Legyen képes az oldalalkotó elemek térközeinek meghatározására. Ismerje a klasszikus tipográfia elveit, építkezését. Tudja alkalmazni a tipográfiai arányokat.	Ismerje az objektum-, szín-, printstílusokat. Ismerje a modern tipográfia elveit, építkezési metódusát. Ismerje a CMYK és direkt színek alkalmazását, a színekönyvtárak használatát.
4.2. Tördelési dokumentumok	Tudja csoportosítani a kép- és szövegeredeteket, ismerje az eredetik jellemzőit. Ismerje, hogy mit tartalmaz a grafikai terv, forgatókönyv, oldaltükör, mi a layout. Ismerje a kép- és szövegkorrektúrákat, tördelt korrektúrát, imprimatúrát, utánnézőt. Tudja a szedéstükör, hasábok, címek, címrendszerek fogalom meghatározásait. Ismerje a karakter- és bekezdésstílusok alkalmazási skáláját. Tudja mi a fattyúsról és a soregyen.	Legyen képes értelmezni szedési utasítást, tipográfiai leírást. Tudja a soregyen biztosításának módjait a kiadványszerkesztő programban. Tudja a fattyúsról kiküszöbölésének módjait.
4.3. Járulékos elemek	Ismerje a jegyzetek, láb- és végjegyzet, marginális jegyzet elhelyezésének és formai kialakításának szabályait. Ismerje a járulékos és speciális elemeket.	Ismerje a matematikai, fizikai és kémiai képletek létrehozását és a beillesztésükre vonatkozó szabályokat. Ismerje a táblázatok kialakításának szabályait.

	Ismerje az impresszum és kolofon tartalmát és elhelyezését. Ismerje a tartalomjegyzékre vonatkozó szabályokat.	